

Nr 72.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsförbättring åt vissa månadslönare vid marinen; given Stockholms slott den 10 februari 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETERSSON, ROSÉN, HAMBIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Rosén anför:

Jämlikt de genom kungörelse den 24 november 1876 (nr 51, sid. 1) fastställda grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar äro vissa flottans månadslönare, däribland verkmästare vid militärdepå och varvsstat, vid uppnådda 55 levnads- och 30 tjänstår berättigade till pension. Verkmästare erhåller pension till lika belopp med flaggmaskinist (flaggunderofficer).

Sedan 1922 års riksdag godkänt ett av Kungl. Maj:t i proposition nr 171 framlagt förslag till kungörelse med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid *Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 59 häft. (Nr 72—73.)* 325 28

armén och marinen, utfärdades den 15 juni 1922 kungörelse i ämnet (nr 336). Enligt denna kungörelse äga beställningshavare, vilka vid avgång ur tjänst äro i åtnjutande av lön enligt avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen den 29 juni 1921 (nr 388), efter avgången att med de undantag och enligt de särskilda bestämmelser, som stadgas i kungörelsen, uppbära pensionsförbättring med sådana belopp, att summan av pension, fyllnadspension och pensionsförbättring uppgår för helt år räknat till i kungörelsen angivna belopp, som till storleken variera allt efter den lönegrad, i vilken vederbörande åtnjöt lön vid sin avgång. Sålunda är för den lönegrad, i vilken flaggunderofficer åtnjuter lön, eller 3:e lönegraden å löneplanen för underofficerare, summan av nyssberörda pensionsförmåner angiven till 2,250 kronor.

I det från och med den 1 januari 1928 gällande avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet den 20 maj 1927 (nr 170) har någon ändring icke vidtagits beträffande flaggunderofficerares placering i lönegrad.

Vad beträffar månadslönare vid marinen, å vilka gällande avlöningsreglemente icke är tillämpligt, äro de icke enligt nuvarande bestämmelser berättigade till pensionsförbättring.

Uti det av 1921 års pensionskommitté den 12 januari 1922 avgivna förslag, som låg till grund för ovan omförmälda proposition, anförde kommittén, bland annat, att då verkmästare och mästare vid militärdepå och varvsstat ej vore i då gällande bestämmelser om pensionsförbättring (kungörelsen den 29 augusti 1919, nr 569) upptagna såsom berättigade till sådan förmån, vore de att hänföra till de personalgrupper, för vilka sådan förmån ansetts böra göras beroende av prövning i varje särskilt fall; och erinrade kommittén, att riksdagen i åtskilliga fall hade beviljat sådan personal pensionsförbättring med belopp, som funnes bestämt för motsvarande underofficer. Härutinnan hade kommittén icke ansett sig böra föreslå någon ändring.

Uti särskilda till Kungl. Maj:t ställda skrifter hava förre verkmästaren vid flottans beklädnadsverkstad i Stockholm Carl August Carlsson, förre verkmästaren vid flottans varv därstädes Karl Gustaf Löf och verkmästaren vid flottans varv i Karlskrona Carl Vilhelm Theodor Carlstedt gjort framställning om att för tiden från och med erhållet avsked komma i åtnjutande av pensionsförbättring.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

beträffande *Carlsson*, att han, som är född den 7 december 1863, varit anställd såsom daglönare vid flottans beklädnadsverkstad i Stockholm under tiden 9 april 1890—15 januari 1891 och från och med den 5 november 1895; att han befordrats till mästare den 1 september 1908 och till verkmästare den 1 juni 1915; samt att han entledigats den 31 mars 1927;

beträffande *Löf*, att han, som är född den 25 september 1871, varit anställd såsom daglönare vid flottans varv i Stockholm under tiden 8 april 1895—30 september 1924; att han befordrats till mästare den 1 oktober 1924 och till verkmästare den 1 oktober 1925; samt att han entledigats den 30 september 1927; samt

beträffande *Carlstedt*, att han, som är född den 23 januari 1871, varit anställd såsom daglönare vid flottans varv i Karlskrona under tiden 16 januari 1889—12 april 1893 och från och med den 9 maj 1898, samt att han befordrats till mästare den 1 september 1910 och till verkmästare den 1 februari 1920.

Direktionen över flottans pensionskassa har uti avgivna yttranden meddelat, att sökandena vore delägare i flottans pensionskassa, och att envar av dem vore berättigad att från och med månaden näst efter den, varunder han erhöle avsked, komma i åtnjutande av pension från flottans pensionskassa samt fyllnadspension, pensionstillägg och pensionsförhöjning av statsmedel med respektive 729 kronor 60 öre, 364 kronor 80 öre, 180 kronor och 765 kronor 60 öre eller tillhopa 2,040 kronor. *Direktionen* har vidare framhållit, att, därest sökandena, i överensstämmelse med vad i ett flertal fall förut ägt rum, beviljades pensionsförbättring med samma belopp, som åtnjotes av befattningshavare i motsvarande militära tjänstegrad eller flaggunderofficer, dylik förmån skulle till envar av dem utgå med 1,155 kronor 60 öre för år. Med iakttagande av att enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) pensionstillägg icke utginge till f. d. befattningshavare, som åtnjote pensionsförbättring, skulle de årliga pensionsförmånerna, bestående av pension från pensionskassan samt fyllnadspension, pensionsförbättring och pensionsförhöjning av statsmedel, i sådant fall för envar av dem komma att uppgå till sammanlagt (729: 60 + 364: 80 + 1,155: 60 + 294: —) = 2,544 kronor.

Marinförvaltningen har i särskilda över ifrågavarande framställningar avgivna yttranden hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att envar av *Carlsson*, *Löf* och *Carlstedt* finge från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten ägt rum, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring med 1,155 kronor 60 öre, att utgå från anslag, som vore eller kunde varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen, och i samma ordning som fyllnadspension.

I särskilda utlåtanden har *statskontoret* beträffande *Carlsson* och *Carlstedt* tillstyrkt bifall till framställningarna på sätt *marinförvaltningen* hemställt.

I fråga om *Löf* har *statskontoret* anfört, bland annat, att den till personal vid försvarsväsendet utgående pensionsförbättringen vore byggd på grunder, som i det väsentliga anslöte sig till gällande lag om civila tjänst-

innehavares rätt till pension. Det hade därför ansetts nödvändigt att vid bedömande av frågor om beredande av dylik pensionsförbättring taga viss hänsyn till en del i den civila pensionslagen givna begränsningar av pensionsrätten, som saknade motsvarighet i pensioneringsgrunderna för personal vid försvarsväsendet. Löf hade innehaft befattning som verkmästare sedan den 1 oktober 1925 eller vid sin avgång under allenast två år. För det fall att vederbörande icke under minst fem år innehaft den tjänst, från vilken avgång ägde rum, funnes i den civila pensionslagen angivna särskilda grunder för pensions bestämmande. Därest dessa tillämpades i förevarande fall, skulle Löfs sammanlagda pensionsförmåner icke komma att uppgå till det belopp, som redan nu författningssenligt tillkomme honom i pension, fyllnadspension, pensionstillägg och pensionsförhöjning, vid vilket förhållande anledning skulle saknas att vidtaga åtgärd i syfte att bereda honom pensionsförbättring. Då emellertid en med Löf i pensionshänseende likställd underofficer, som vid uppnådd åldersgräns avginge efter att liksom sökanden endast under två år hava innehaft den beställning, från vilken avgång ägde rum, skulle bekomma pensionsförbättring enligt kungörelsen den 15 juni 1922 till belopp av 1,155 kronor 60 öre, ville statskontoret för sin del icke påyrka tillämpning i detta fall av berörda bestämmelse i den civila pensionslagen. Statskontoret funne sig alltså kunna instämma i marinförvaltningens hemställan.

Under åberopande av vad i dessa ärenden förekommit får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att envar av förutvarande verkmästarna å månadslönarstat Carl August Carlsson och Karl Gustaf Löf samt verkmästaren å månadslönarstat Carl Vilhelm Theodor Carlstedt må, Carlsson från och med den 1 april 1927, Löf från och med den 1 oktober samma år och Carlstedt från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid uppbära årlig pensionsförbättring med 1,155 kronor 60 öre, att utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen, och i samma ordning som fyllnadspension.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik von Horn.